

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.
 *

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagjak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszori hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlert sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadatlak
 el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Nemzeti kincsásás.

Goethenek „A kincsásó” című költeménye ezzel a verssorral végződik: „Vesződéses hetek, vig ünnepek, legyen a jövő varázsige!” Szakszított e szavak szerint kívánja a földművelésügyi miniszter, mint a gazdasági egyletek elnökeihez intézett leiratában kijelenti, hogy az aratás hetei így végződjenek: keserves nehéz munka után vig ünnep. A gazda anyagi viszonyaihoz mérten rendezzen ily ünnepet mindazoknak, kik szántóföldjét megmunkálni, az aratás áldását betakarítani segítették, az aranyaggal telt kalászsokat szérűbe hordták. A miniszter e gondolatával csak régi szokásra nyúl ugyan vissza, melyet azelőtt a nagybirtokosok gyakoroltak; ámde az a szokás a rómaiak szaturnáliáira és luserkáliáira emlékeztet, azokra a megvendégelésekre, melyekben a földkeresség büszke leigázói, önmaguk humorteljes ironizálásával, általuk személyesen kiszolgált rabszolgáikat részesítették: nálunk megeztették és leittatták a robotolókat, a munkára kényszerítették. Bizony nagy része volt az a vitikus „áldomás” ajándékozásában a jószívűségnek és nemes érzésnek is; de az alárendeltekben, a jobbágyokban ébren akarták tartani azt a tudatot is, hogy mindenben. jóban és rosszban csak az „urak”-tól függenek. Dicsőséges szabadságharcunk epochája ezt persze megváltoztatta; megvendégelés helyett pénz- és egyéb ajándék jött divatba, melylyel a munkaadó az aratás befejeztével a kialakított munkabéren felül a munkást megjutalmazta. Ez azonban csak hideg megalkuvás volt a saját előkelő hajlamokkal, leereszkedéssel telt köszönet, melyet alamizna alakjában adtak, mely a helyett, hogy a szociális közeledést egyengetné, világosan rámutatott a birtok és munka közt tátongó szakadékra.

A modern Magyarországra, melyet a törvényes jogegyenlőség szelleme kell hogy áthasson, az elismerésnek ez a második neme, melynél a munkást felemelő mozzanat, a munkaadóhoz való közeledés elegendő s közvetve adott „borra való” által pótolható, éppenséggel nem illett bele.

A lealacsonyítás, melyet a korábbi szokás népiünknek szabadokból és nem szabadokból való

struktúrája folytán magában rejtett, el van hártva már, és miután alkotmányoszerűleg többé nincsenek „született” urak és „született” szolgák, csak a legjótékonyabb, a legnagyobb mértékben lelkesítő hatású lehet azoknak a régi aratási örömöknek a felújítása, melyeket munkaadó és munkás, gazda és arató közösen élveztek. Nemesítő mind a két félre nézve. Az egyik fél mind jobban megérti, hogy csak azt téríti vissza, a mit munkaproduktumokban már kapott, a másik fél pedig emelkedett öntudattal érzi, hogy az emberi méltóság és a gazdasági önrendelkezési jog teljes értékét kiadja neki, megkapja; főképpen pedig mind a két félnél mindinkább tisztul annak megismerése, hogy a társadalom minden része egyenlő módon csak a munkától függ, hogy uri kabát, parasztagunya és munkászubony egymásra vannak utalva, hogy társadalmi ellentétek modern államban nem közvetlen természetes előfeltételekből, hanem tulnyomólag mesterséges és rosszakaratu machinációkból erednek. Ennek ismeretéből pedig, ellentétben a frázisnak mindenkor kapzsi és mindenkor dologkerülő demokráciájával, mintegy önmagától kell kiorganizálnia a munka demokráciájának, mely az egység legerősebb kötelékét csavarja a nemzet köré, a fényes fejlődés és hosszú élet legerősebb biztosítékát nyújtja neki. Igen, a magyar néplélek, a magyar parasztsztyál jellemének helyes méltatásában nyult vissza Darányi földművelésügyi miniszter ama régi aratási ünnepekre, melyek a munka gloriifikációját kell hogy képezzék, s ezzel hathatós védelmet az osztályokat egymás ellen izgató agitáció ellen. Nemzeti kincsásás a földművelésügyi miniszter e legújabb ténye.

Vármegyei tisztújítások. Széll Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter körrendeletben felhívta a megyéket, hogy, tekintettel az ez évben megtartandó általános tisztújításra, a jövő 1902. évi legtöbb adót fizető törvényhatósági tagok névjegyzékének megállapítása, a hat év előtt megválasztott és így az ez év végével kilépő, valamint az időközben tagsági jogukat elvesztett törvényhatósági bizottsági tagok helyeinek betöltése iránt kellő időben oly módon intézkedjenek, hogy a névjegyzékek — figyelemmel a fellebbezési határidőre — még az ez év végén megtartandó tisztújító közgyűlés előtt jogérvényesen megállapíttassanak, a

mennyiben a tisztújításon csak azok a bizottsági tagok bírnak szavazati joggal, kik e névjegyzékbe fölvetettek.

Szentesített törvények. A hivatalos lap közli, hogy ötfélsége a következő törvényeket szentesítette: Az 1901. évi XIII. törvényeket a szeszdóra vonatkozó 1899. évi XX. törvények, valamint a szeszdopótlekra vonatkozó 1899. évi XXIV. törvények nemely határozmányainak módosítása tárgyában és az 1901. évi XIV. törvényeket nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról.

A vármegyei pénztárak államosítása. A parlamenti szűnet beálltával az egyes miniszteriumokban fokozott erővel folyik a munka. Így a belügyminiszterium kodifikációs osztálya, a közigazgatási reform előkészítésében, hozzalátott egyik leglényegesebb pontjához e nagy kérdésnek: a vármegyei pénztárak államosításához. Az anyaga ennek a reformnak is javarészt együtt van, valamint megállapítják a végleges elvek is, melyek szerint e fontos kodifikációt keresztülviszik. Széll Kálmán legutóbb ismét leiratot intézett a vármegyékhez, melyben a pénztáraknál és számvéveségeiknél alkalmazott hivatalnokok fizetésére és nyugdíjviszonyaira kér teljesen kimerítő statisztikai adatokat. A magyarázata a miniszterelnök ez intézkedésnek nyilvánvaló. Az államnak tudnia kell, hogy midőn a közszolgáltatás egy ilyen fontos ágának a terheit magára veszi, tulajdonképpen mekkora teher viselésére vállalkozik?

Ezzel a birrel kapcsolatban és más közlésekkel ellentétben konstatálnak kell még egyet. Azt, hogy teljesen alaptalan az a már felmerült aggodalom, mintha a pénztárak és a számvéveségek államosítása a megyei nyugdíj-alapokat megviselné. Erre a körülményre már eleve igen nagy figyelmet fordítottak s már akkor olyan elvekben állapodtak meg, amelyek abszolút kizárják a vármegyei nyugdíj-alapok megrendítését. A belügyi kormányzatnak eszeágában sincs az államosítandó pénztárak és számvéveségek alkalmazottaira eső nyugdíjait már most, a reformok életbeléptetése alkalmával, átvenni. Kéri az erre vonatkozó adatokat, mert tisztában akar lenni a magára vállalandó teherrel. De az illető alkalmazottaknak a vármegyei nyugdíj-alapokkal szemben megszerzett jogait valószínűleg csak az illetők nyugdíjaztatása alkalmával fogja érvényesíteni esetről-esetre.

Aratás után.

Az aratás még javában folyik.

Az eddig beérkezett jelentésekből egy se nem jó, se nem rossz termés képe bontakozik ki. Nincs miért fekete szemüvegen nézni a közepes eredményt, de nincs helye a rózsaszínű optimizmusnak se. Örömrre nincs okunk, de csüggedésre se.

A „BÁCSKA” tárcája.

A boldog.

Szólott az Úr angyalához:
 „Mihály fiam, szállj a földre,
 Amott úszik halvány zöldje;
 Terj meg bárom napra mához,
 Hozd fel trónom számolyához
 Mind, ki boldog és fölívgyik,
 Föl az örök menyországra,
 Hol az árny is fenytt sugároz.”

Harmadnapon estendére
 Várja az Úr hű angyalát,
 Ki-kitekint, meddig ellát.
 Készülődnek jövetére.
 Nehezlet a követére,
 Hol maradhat ilyen estig?
 Kik marasztják, nem eresztik?
 Vajjon ma még visszatér e?

Késő éjjel, mikor csendes
 A menyországra egész népe,
 Nagy szomorún Mihály lép be.
 S szól az Úrhoz, az Istenhez:
 „Erdemetlen igrálmadra,
 Aki boldog leun a földön;
 Nincs ár, miért hozzánk följön,
 Elégedett ott leun, — mondja.”

Rudits József.

M Á R T A.

Szelid nyári est volt. Az égen kigyultak a csillagok. Eszrevélenül a hold is mind magasabbra hágott az égbolt délnyugati oldalán. Csendes volt minden. Csak talán a fejünk felett összeérő levelek suttoztak valami szép regét, talán örök szerelemről, talán örök boldogságról? Ki tudná megmondani?

Harman ültünk egy kis kerti padon. Hallgattunk. Mindenik saját gondolatával volt elfoglalva. Márta lelke valahol a mese őrszágában kalandozott s talán kergette a mesebeli ideált. Márta 18 éves. Szépen fejlődött, sugartermetű, barna leány. Ábrándos barna szemekkel. Tekintetében van valami babonás varázserő. Nem tanácsos sötét szemébe nézni, mert ittas lesz az ember vére tőle. Márta tudja, hogy szép s érzi, hogy vére van.

Zoltán, ki Márta mellett ült, szöke fin. Nem rut, de nem is szép. Az ő lelke is messze-messze járhatott. Talán ott feun, hol a hir és dicsőség terem, hova csak a merészek s a félőrtültek szállanak. Zoltán örökösen vig s még mindig „magas kora dacára, a bohémek boldog világát éli. Ő nem ismer holnapot. Neki mindig csak ma van. Nyugtalan vérű, kinek legnagyobb bűne, hogy vére van.

Az én lelkem sem volt velem. Ott járt valahol Magdaéknál, a zöld lugasban, hol Magda mesteri kezekkel festeni szokott. Nem is tudom, mit kereshettem ott. Ez a szép leány örök rejtély volt előttem. Sosem tudtam tisztába jönni magammal, hogy szeretem-e ezt a különös leányt? Néha azt akartam elbitetni magammal, hogy halálosan gyűlölöm ezt a gyermeket; máskor félni kezdtem, mert egy hang bensőmben azt sugta, hogy örültem szeretem. Hat lehetséges ez? Pedig ugy van. Esküszöm, hogy nagyon sokszor melyen gyűlöltem s megis jartam utána. Ezerszer feltettem magamban, hogy többé fele sem nézek s beteg lettem, ha egy napig nem láthatam. Pedig jól emlékezem, inkább gyűlöltem, mint szerettem. Nagyon el lehettem gondolatomban melyedve, mert alig ballottam Márta kérdését, amint Zoltánhoz fordulva kérdezte:

— Mondja Zoltán, el tudna-e venni egy elvált asszonyt?

Pompás kérdés, különösen, ha azt olyan pompás leány teszi, mint Márta. Zoltán nagyon varatlanul találatta ez a kérdés, mert késett a felelettel. Márta már türelmetlenkedett s nem is késett kijelenteni, hogy Zoltán maga ma igen bamba. S Mártának feltétlenül igaza volt. Zoltán, amint gondolkodik, mindjárt bamba. Neki nem allt jó, ha gondolkodott. Vegre kirukkolt a válaszszaal:

— Igen.

S aztán hozzágondolta, ha az az elvált asszony olyan édes lenne, mint a kérdező.

Márta újabb meglepetésszerű kérdéssel állt elő.
 — Jól van, de ha az elvált asszony én lennék, ha rosszul mennék férjhez s elválnék az uramtól, számíthatnék-e magára?

Zoltán most már nem gondolkodott s Zoltán amint nem gondolkodik, mindjárt nem bamba s ismét lakonikus rövidséggel felelt:

— Igen.

— Merné ezt kézadással megerősíteni?

Zoltán válaszként jobbát nyújtotta s forró csokot nyomott a formás bársonyos kacsóra, mely egyenlő erős volt az eskü szentségével.

Azután ismét csend lett. Nem volt egyiknek sem több mondani valója. Márta tudta, hogy Zoltán szavának áll, szavának, ha mindjárt e tetteért ég, föld reá szakad.

Sok idő mult el azóta. Elfeletem rég Mártát, Magdát, Zoltánt. S tán sosem jutnak többé eszembe, ha a véletlen emlékembe nem hozza őket.

Feltűnt a fűrdövendégek között egy nyulánk barna férfi, aki kerülni látszott mindenki. Mindig egyedül járt. Halovány arcával, bányadt tekintetével oly szánalomra méltóan nézett ki. Nagy, beszédes szemével oly szomoruan nézett végig az itt idező vendégeken. Kik csak utúlni jöttek s a kik csak örülni tudtak az életnek. Erdekelní kezdett az idegen. Nagy fájdalom, mi visszatükröződött arcáról, kellő tiszteletet ébresztett bennem. Ugy vágytam megtudni, hogy mi féreg lehet ez ember lelkén, mely számúzi az emberek sorából, mely idő előtt veti meg ágyát az örökös alvársra, mely megokolja, hogy mért sirunk, midőn először napvilágot látunk.

Mint mindenben, úgy az ismerkedésben is a véletlen volt segítő társam. Egy séta alkalmával szemben jöttünk egymással. Ő szivarra akart gyújtani, de láttam, hogy hasztalan keresgél tűzszerszámot, én készséggel ajánlottam fel égő szivaromat s egyben bemutatkoztam neki. Ő sem terhetett ki a bemutatkozás elől. Nevét elfeledtem. Valami földbirtokos volt.

Ezentul mindig együtt voltunk. Nehezen ment a barátkozás. Soka tartott, míg bizalmával megajándékozott. Mindig nyakig volt gombolozva. De én nem

Inkább vonjuk le, tisztán látó szemmel, a mi egyoldalú gazdasági rendszerünk tanulságait.

A gyenge, közepes termésnek súlyát — évtizedek tapasztalata bizonyítja — az egész társadalom megsínyli. Megérzi az állam is, mert a társadalom élete, sőt némileg az állam élete is, a jó, vagy jó közepes termésre van alapítva.

Allamháztartásunkat nagy áldozattal, lemondani tudással és okos előrelátással sikerült szilárd alapokra fektetniünk. Oly alapokra, amelyek megbíriák a rossz termésnek súlyát is, sőt katasztrófákat is kiállanának.

Ellenben a társadalom jóléte gyenge lábain áll. Egy jó, vagy kevésbé jó évi termésnek törékeny agyag lábain.

A magyar közgazdaság ez egyoldalú fejlődése okozza, hogy az időjárás szeszélye zsarnokoskodik felettünk. Korlátlan ur rajtunk a jégverés, aszály, rozsda s a folyton szakadó esőzések. Nemcsak a gazda ügyeli szorongó szívvel a fellegek járását s a termőméter szökdecslését. A társadalom más osztályai is ugyanezt teszik, mert az anyaföldből, az anyaföldnek gazdag vagy szűkmarku terméséből élünk mindannyian.

Ez egyoldalú gazdasági rendszer veszedelmét érezve, sohasem szünetünk meg két dologra nézve ébreszteni, szítani a közélet vezetőinek s magának a társadalomnak tettvágyát. E két dolog: életképes iparnak teremtése s belterjes földmívelési politika inaugurálása.

Minden állam fejlődése egyenetlen, sőt fejlődésében zavarok állanak be, ha gazdasági életét egyetlen oszlopra bázisozza. Az egyoldalú földmívelő s az egyoldalú iparú államok tulajdonképpen egy kártyára teszik fel a társadalom anyagi jólétét. Amazt néhány esztendőnek rossz termése, emezt a világiacnak válságai veszélybe dönthetik. Ez az oka, hogy minden konszolidált ország kettős gazdasági alapon rendezkedik be: a mezőgazdaság és az iparűzés egyenletes fejlesztésének alapján.

Erre kell törekedni Magyarországnak is. S valóban, 67 óta erre törekszünk. Azért akar mindenáron fejlődésképes s a maga lábán megállani tudó ipart teremteni, nem pedig azért, hogy más iparos-államokkal versenyre keljen.

A Széll-kormány idejében mintha a gyár-alapítási kedv lendületet vett volna! Egy céltudatos és bátor ipari politikának körvonalai bontakoznak ki mindinkább, a mi, ha erőre vergődik és diadalra jut, kettős alapra fekteti a magyar gazdasági életet is: a fejlett iparnak és a fejlett mezőgazdaságnak biztos alapjára.

Mert mezőgazdaságunk jövőjének más perspektívát kell nyitnunk. Lassankint át kell mennünk mindjobban, különösen a nagy alföldi medencében, a belterjes, ugynevezett kerti gazdálkodásra.

Az Alföldet az Isten is erre a célra teremtette. Csak egy nagyszabású csatornapolitikát kell követni, be kell hálózni e termékeny vidéket öntöző-csatornákkal ezer meg ezer szálával, hogy paradicsomkert váljék a nagy magyar síkságból.

Az erőlyes és előretörő iparpolitika mellett ez legyen a másik célja a mi gazdasági politikánknak. Mérhettelen fejlődésnek, a teljes és

tökéletes nemzeti megerősödésnek útját nyitnók meg ezáltal. Ha az Alföld tulnyomó részében roppant buzatermő terület viruló kerti gazdasággá változnék át: e változásnak politikai és nemzetgazdasági hatásai szinte kiszámíthatatlanok volnának.

Mert mivel járna a kerti gazdálkodás rendszere? A föld termőerejének jobb kihasználásával, a nagy területek felaprózásával, a jólét megnövekedésével s a népesség rengeteg megszorodásával.

A magyar tenger kiöntené diadalmas hullámaival a szélekre. S míg a hegyes vidékeken a magyar ipar telepei terjesztenék a magyar szót és nemzeti törekvéseket, addig a népességében megszorodó Alföld hatalmas nyomulna elő a szélek felé, a magyarságnak fényes rajait bocsátva ki magából.

Csábító képe ez egy közgazdasági szempontból jobban felszerelt Magyarországnak. Ma talán még azt is lehetné az ember: politikai álom, semmi más s a ki megrajzolja: álmodozó.

Pedig a nemzetnek csak akarnia kell, hogy a csábító kép valósággá váljék.

Akkor, ha majd sikerül gazdasági életünket felszabadítani az egyoldalúság elviselhetetlen nyomása alól: egy-egy gyengébb termés, az időjárásnak kiszámíthatatlan szeszélye nem hozza oly zavarba a társadalmat, mint a hogy hozhatja most. Az aratási kilátásokon máskülönbön nincs okunk kétségbeesni. Az eddigi jelentésekből még nem állapíthatjuk meg valamennyi vidék termését. Már pedig tudjuk — különösen az idén — mily elütő és változó, ugyszólván megyénkint, sőt járásokint, a termés-eredmény. Talán mikor az aratásról szóló jelentések egytől-egyig beérkeznek, egy más, bizhatóbb képét nyerjük Magyarország ideai termésének.

Kegyuri bizottsági ülés.

— Az újtemplom felépítése. —

Városunk bithű róm. kath. lakosságának régi hő vágya, az újtemplom felépítése, a megvalósulás stádiumába lépett. Most már a főlépítésnek nincs semmi akadály. Mikor ezt nagy örömmel ezennel konstatáljuk, mindenek előtt mely hódolattal tolmácsoljuk imitt Zombor város közönsége mely igaz halaját fenkölt lelkű főpásztorunk Császka Györgynek, ki ritka aldozat-készségével a templom főlépítését nagylelkű adományával lehetővé tette. Az évek után újra föllámadt lelkes vallásos mozgalomban városunk r. k. hívői ritka egyértelműséggel vesznek részt és hiszik, hogy a megindítandó gyűjtéshez mindenki tehetségéhez képest fog hozzájárulni.

A kegyuri bizottság közgyűléséről a következő tudósítást vettük.

Zombor sz. kir. város róm. kath. kegyuri bizottsága folyó hó 14. n. e. 11 órakor a vásórháza nagyteremben rendes közgyűlést tartott. A közgyűlés elnöki tisztét Hauke Imre polgármester viselte.

A közgyűlés tárgysorozatának három igen fontos pontja volt. Az első Császka György kalocsai érsek urnak leirata az újtemplom további építése tárgyában. A leirat a következő:

Császka érsek leirata.

Nagyságos polgármester ur!
Zombori híveim régóta táplált óhajának megvalósítását a magam részéről is előmozdítani óhajtván, a bérmautalmalkalmával előszóval előadtott kérelmekre megígértem, hogy „újtemplom“ további építéséhez a magam részéről is hozzáfokok járulni.

halmoztam mindennel. Hiába volt minden. A hideg közöny nem oszlott el. Szíve hideg maradt. Kértem, könyörögtem. Semmit sem használt. Majd a feltékenység csuf ördöge vont karjaiba. Gyanakodni kezdtem, hogy nőnek szeretője van. De ebből is csakhamar kigyógyultam, mert senki sem járt hozzám. Ő sem járt sehova. Elárastottam a legaprólékosabb figyelemmel. Ez sem használt. Pokoli kiu volt az életem. A faluban suttogni kezdtek, hogy nőm válni készül tőlem. Talalgatni kezdtek az okát. Képtelenebbnél-képtelenebb bírek kelték szárnyra. Végre is megokaltam a dolgot s hat hosszú hónap után megkerdeztem tőle, hogy magyarázza meg viselkedését.

Ő nyugodtan elmondta, hogy azért ilyen, mert nem szeret. Tudhattam én azt jól, hát mért vettem el? Ő csak szütleinek akaratából jött hozzám, de szeretni nem fog soha. S igaz volt neki. Én voltam a hibás. Mért vettem el? Hogy is lehettem olyan balga? Ezek után kölcsönösen elbaráztunk, hogy beadjunk a válókeresetet. A válókereset tárgyalási határnapján a tárgyalóterembe csak egy özönlött a sok kíváncsi nép. Mindenki valami különösét, valami inyesiklandozót várt. De csalatkoztak. Simán ment minden. Előbb ő nyilatkozott. Azt hazudta, hogy gyűlöl. Pedig tudom, hogy nem gyűlöl, csak nem szeret. Rám került a sor. Ugy éreztem, hogy a torkom s a nyelvem kiszáradt. Szólni akartam s nem jött egy hang ki a torkomban. Vizet kértem. Halántékaimon kidagadtak az erek. Forogni kezdett velem a világ. Elöttem állt az a nő, akit szívem egész melegével szerettem s akit még ma is a megörtültség szeretek s most azt kell hazudnom, hogy gyűlölöm. Először kedvem lett volna a bírák füleibe kiabálni, hogy mit akarnak tőlem? Ki akarja az én szép feleségemet elvenni? Szerettem volna ölembe kapni s kirohanni vele. De amint megláttam azt a hideg arcot, vérem hullámzása elállt. Visszauryentem öntudatomat. En is kimondtam, hogy gyűlölöm.

Elváltunk. Szabaddá lett ő, szabaddá én. Hiába járom a föld kerekét. Elöttem van mindig. Elkísér, mint bűnöst rossz lelkiismerete. Nincs nyitgost sehol s hogy boldogtalanságom teljes legyen, elválásunk után egy fél évre, elvált nőm újra férjhez ment. Férjhez egy igénytelen semmiséghez.

Éltetett a remény, hogy hozzájárulásommal a híveket is nagyobb adakozásra fogom serkenteni s így sikerülni fog nemsokára az „újtemplom“ felépítést befejezni.

Igéretemet beváltandó eddig a jelzett célra a sajátomból 20794 frt 53 krt, azaz negyvenezeröttszáznyolevankilenc koronát s 6 fillért költöttem.

Mint hogy azonban ezen adományommal sem lehetett a templomot oly karba hozni, hogy az isteni szolgálat céljaira átadassék, szívesen hozzájárulok a kegyuri bizottság f. évi május hó 28. n. 19. sz. a. hozott ama határozatához, melylyel a hitközségi pénztárnál mutatkozó fölöslegről egyhanglag 20052 kor. 70 fillért szavazott meg oly célból, hogy ezen összeggel az újtemplomot tovább építse, a legszükségesebb felszereléssel ellássa s lehetőleg oly karba hozza, hogy abban szentmisét lehessen szolgáltatni.

Midőn a kegyuri bizottság ezen egyhanglag hozott határozatát jóváhagyom, a zombori híveim iránt táplált főpásztori jó indulatomnak újabb bizonyítékát adni óhajtván, egyuttal megígértem, hogy az „újtemplom“ további fejlesztésére a magam részéről — ha Isten életemnek kedvez — a jövő 1902. évben 20000, szóval huszezer koronát fogok adományozni oly módon, hogy ezen összeg felét — 10000 koronát — 1902. május 5. n. a másik 10000 koronát pedig 1902. november 5. n. fogom az érsekuraldalmi pénztárnál kiutaltványozni.

Szíveskedjék Nagyságod ezen határozatomról a kegyuri bizottságot értesíteni s az építés vezetésére s ellenőrzésére, valamint a felszerelés beszerzésére vegyetek egy építőbizottságot választani, melybe részemről Kolescsányi Endre érseki műszaki felügyelőt delegálom. Az építőbizottság előterjesztése fognak az egyes munkalok kiadatni s az építőbizottság javaslatára fogom annak idején a szükséges költségeket a rendelkezésre állandó fentkített összegről kiutaltványozni.

Végül azon reményemnek adok kifejezést, hogy zombori híveim a kegyuri bizottság által megszavazott hitközségi hozzájárulást s az általam megígért újabb adományt méltányolva s az építés folytatására által felbuzdulva készséggel fogják saját fillereiket is az Ur oltárára letenni s így a jövőben még előálló költségeket a saját gyűjtéseikből fedezni.

Többiben kitűnő nagy tisztelettel maradok, — Kalocsá, 1901. június 29. — Nagyságodnak alávetos szolgálja Császka György, érsek.

A leirat a közgyűlés a következő határozatot hozta.

A közgyűlés határozata.

Ezen felolvasott főpásztori leirat örvendetes tudomásul vétetik és a zombori róm. kath. összes hívek nevében a kegyuri bizottság ezennel jegyzőkönyvileg forró hálás köszönetet, — egyben ezen újabb bőkezű főpásztori adományáért legszínesebb köszönetének kifejezése mellett főmagasságu Császka György érsek ur tudomására juttatni határozatlik.

Miután az újtemplomnak folytatlatagos építtetése e szerint most már megkezdhető; valamint az építés vezetésére és ellenőrzésére, egy a felszerelésére — melybe a főmagasságu érsek ur részéről Kolescsányi Endre érseki mérnök felügyelőt küldtetett ki — Hauke Imre polgármester ur elnökléte alatt az építőbizottsága: Falcione Lőrinc mint alelnök, dr. Donoslovits Vilmos, Falcione Gusztáv, Heindlhofer Róbert, Henneberg Sándor, Koczkar Zsigmond, Latinovits Szaniszló és Ödry Jaous bizottsági tagok bevalasztattak.

Tekintve azonban, hogy ezen újabb érseki adomány és a kegyuri bizottság által megszavazott s felsőbbfőleg jóvágyott összeggel sem lesz lehető az újtemplomot véglegesen felépíteni; — ennelfogva a híveknek adakozásra való serkentésére a kegyuri bizottság ezennel gyűjtőbizottságot alakít Szechenyi József elnökléte és dr. Thurszky Zsigmond alelnökléte alatt: Dr. Alföldy Árpád, Andráska Alajos, ifj. Bosnyak József, Dekker Pál, dr. Dáninger Ádám, dr. Falcione Nándor, Ehrlich Nándor, Ferbach Károly, Frey Imre, Hameder Károly, Kalmár Pál, Lógó Simon, Merő Simon, Pekánovits András, Radicevits Sándor, Szauerborn Károly, Ugri Mihály és Veszolovszky Péter bizottsági tagokból

állót azzal, miszerint nem választott poz

Miről tovább

Imre polgármester építésre vonatkozó chényi József, mint más végett pedig végzésileg értesített

A leirat tudomádása után Domonkos Imre polgármester templom építésére a közgyűlés jegyzőkönyvében és elismerését fej

Ezután a közgyűlés megválasztotta megválasztott főpásztorát egyhanglag Latinovits Szaniszló. Több kisebb és nagyobb közgyűlés véget ért.

Kinevezés

veezky Zsigmond címmel felruhazott Steingassner Imre

Kinevezés

Gyula apatini kir.

Áthelyezés

német-palánka kir.

Esküvő

Ma, kedden délután Laura kisasszonyt, a szamvevő leányt, a részéről Schöszler K. részéről Bittermann lapunk kiadója. Zará

Vöröskereszt

ics Endre, az ország elnök-igazgatója főlképviselőt, hogy a fiókegyleteket Zombor E megítélté megválasztották. A közgyűlés megválasztotta a 21-en megkezdett vezési munkáját.

A történelmi

történelmi tarsulat t. Roediger Lajos szabótitkár teendőit ezidőtákr teljesíti. Rendelvényében napot k

Kaploinaepi

apát-kanonok a zombori filler előírnyozott közzétal a Szechenyi-éke építési munkalát bizt. delelőtt 11 órakor a viselő lakásán tart a részletes feltételei, a szaki tervek Szechenyi-vörségűl megtekinté zombori építőiparos-remeljük, hogy a munkat. A kaploina e a bányakülvárosi es g kík ezt a temetőben

Térzene

zenet adott a korzó Nagyszanu sétáló darabok szépségeit. a nagybírtú Aida op. játszani. A zenekar alatt a nyár folyamán Baja városa lesz.

Úszóverseny

a Ferenc csatorna a sport két kiváló ba és Teofanovits Voiszenyi lefolyása a köve delután pont öt órára haz. A beuszandó társenybíroság a követő országosbírtú athléti A sportkörökben a

Eljegyzés

szeiki joggyakornok e Nagy-Körösről.

Közigazgatás

pécsi közigazgatási bacskaik halgatók a Janos. Sikerrel: Bólahovits Sándor, Pék Kovits Benő és Vrabl igazgatási tantolyanok Andras, Unger Kornel budapesti községi 5. n. kezdődtek a zárvizsgára bocsájtattak: ből: Horváth Janos egyhanglag tették le

Nyári zapa

a délutáni órákban zódtak városunkra villámok, dörgés, és omlott le városunkra gótt a nyári zivatar kerekreit borította el a és nagy szemekben árral lett tele az az A korzón es az apátbúli, zugó hegyi pártól utcan talált, a háspaskolták es az erny A zivatar elvonulása nyében gyémántokká esőcseppek es a meg az ágakon. Este gyöborult városunkra. A is megújult, de már okozott. Lebűtötte a

— Hogy hívtak nejt? kérdeztem én. Megmondta. Oly ismerős volt előttem a Márta név. Kértem, hogy mondáná meg, mi a neve Márta mostani férjének. Nem jutott eszébe, hanem hűen leírta alakját.

Eszembe jutott minden. Képzetelemben visszaváztoltam a kis kerti padot. Megújult emlékeimben Márta bizar ötlete. Tudtam, hogy Márta excentrikus leány, de hogy akkor azt a hőbortot komolyan vegye, sosem hittem volna.

Ki hitte volna, hogy Márta beváltsa fenyegetését s hogy Zoltán megtartja ígéretét?

Az én szerencsétlen barátomat újolag figyelmeztettem, hogy eljárt az idő s lassan baha indultunk. Utközben pedig még sokáig tündöttem a különböző historian. Nem tudtam összeegyeztetni a józan észszel, hogy Márta, ha már rezervált magának egy férjet, mért nem volt helyén a szemé a Zoltánnak szándékában állt igazalá bájtaui a fejét, mért várt oly sokáig?

Tejas.

Tízét ütött már az óra.

— Baumbach. —

Rózsám lágyan öl át,

Kürtől künn az ór s kiált:

„Hallja minden háznak ura,

Tízét ütött már az óra.“

Tiz, — hej tízparancsolat!

Egy köztűlök gondot ad . . .

Egy kis csillag leszalad;

Kürtől az ór újolag:

„Vigyázzatok tűzre, mécsre,

Hogy a várost baj ne érje.“

Ki is olta szaporán

A lámpást a jó leány.

mal a hi-
eni s így
felepítését

rebra a sa-
ezerőtszaz-

sem lehe-
stemi szol-

a kegyuri
ozott ama

al mutat-
fillert sza-

ujttemp-
szereléssel

ban szent-

lag hozott
ant táplalt

ozott ama
ajt-
" további

életemnek
szeszzer

ogy ezen
s 5 en, a

en fogom

atomról a
ctésére s

se vegett
ról Kóga-

lom. Az s munka-

ra fogom
felkezesre

est, hogy
szavozott

ert újabb
altal fel

az Ur ol-
bltsegeket

ok. — Ka-
tatos szol-

atározatot

etes tudó-
zes hívek

önnyileg
í bókezű

nek kife-
érek ur

ittetése e

építés ve-

— melybe

Endre ér-
nke Imre

aga: Fal-
mos, Fal-

g Sandor,
ry János

seki ado-
tt s felő-

ak József,
de Naudor,

Hameder
on, Peká-

n Karoly,
tagokból

egmondta.

em, hogy

nek. Nem

sszavara-

leány, de

e, sosem

yegetését

velmeztet-

tunk. Ut-

historian.

gy Marta,

nem volt

állt iga

Tejas.

állott azzal, miszerint megalakulása alkalmával magát a nem választott polgárokkal is kiegészítheti.

Miről további intézkedések megtétele végett Hauke Imre polgármester, mint az építési választmány elnöke az építésre vonatkozó ügyiratok kiadása mellett, úgy Széchenyi József, mint a gyűjtő választmány elnöke, tudomás végett pedig valamennyi megválasztott tag — végzésileg értesítettik.

A leirat tudomásul vétele és jelen határozat elfogadása után Donoszlovits József indítványára Hauke Imre polgármesternek sikeres közbenjárására és az új templom építése érdekében kifejtett buzgó működéséért a közgyűlés jegyzőkönyvében megőrkítendő köszönetét és elismerését fejezte ki.

Választások.

Ezután a közgyűlés a kitűzött választásokat ejtette meg. Ügyészsze 22 szavazattal Paul Kalman eddigi ügyészt egyhangulag választotta meg, építési jegyzővé Latinovits Szaniszló városi szenátort.

Több kisebb érdekű ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Ujdonságok.

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Medveczky Zsigmond és Steinecker Gábor műszaki tanácsosi címmel felruházott főmérnököket műszaki tanácsossá, Steingassner Imre mérnököt főmérnöké nevezte ki.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Trauer Gyula apatini kir. erdész főerdészé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Werb János német-palankai kir. betétszerkesztőt Bács-Topolyára helyezte át.

Esküvő. Müller Béla zombori járási szolgabíró ma, kedden délután öt órakor vezeti oltárhoz Hruby Laura kisasszonyt, Hruby Mihály nyugalmazott varmegyei számvéve leányát. Násznagyok lesznek: a menyasszony részéről Schitsler Károly szivaci aljegyző, a vőlegény részéről Bittermann Nándor könyvnyomdatulajdonos, lapunk kiadója. Zavartalan tartós boldogságot kívánunk.

Vöröskereszt-egyleti fiokok. Gróf Csekönics Endre, az országos magyar vöröskereszt központi elnök-igazgatója fölkerte Latinovits Géza országgyűlési képviselőt, hogy Titelen és O-Becsen alakítsa újra a fiokegyleteket. Zomborban pedig a városi választmányt. E megítélő megbízást Latinovits Géza elfogadta és e hó 21-én megkezdi a nagy körültekintést igénylő szervezési munkáját.

A történelmi társulattól. A varmegyei történelmi társulat titkára, Trencsényi Karoly és kustosza Roediger Lajos szabadágos lévén, a történelmi társulat titkari teendőit ezidő szerint Trischler Károly helyettes titkár teljesíti. Rendelkezésre áll a társulat hivatalos helyiségében naponként 11 óráig 12 ig.

Kapornaépítés. Széchenyi Jenő nagyváradi apát-kanonok a zombori kistemetőben 15,676 kor. 22 fillér előirányzott költséggel kapornát épített, mely egyúttal a Széchenyi-család sírboltjának fog szolgálni. Az építési munkákat biztosítására 1901. évi július hó 21-én délelőtt 11 órakor Széchenyi József országgyűlési képviselő lakásán zárt ajánlati versenytárgyalás lesz. Ennek részletes feltételei, valamint a munkákra vonatkozó műszaki tervek Széchenyi Lászlónál a varmegyei számvévegnél megtekinthetők. — Alkalmuk van most a zombori építőiparosoknak a versenyben részt venni és reméljük, hogy a munka nem fog idegen iparosok kezére kerülni. A kaporna építése által egy régi óhajta teljesül a bánátkülvárosi és gradina szállási katolikus híveknek, kik ezt a temetőben nélkülözték.

Térzene. Vasárnap a déli órákban ismét tizenöt adott a korzón a zombori zenekarla fuvó kara. Nagyszámú sétáló közönség élvezte az előadott zene-darabok szépségeit. Mint értesülünk a zenekar betanulta a nagybíró Aida operát, melyet legközelebb el fognak játszani. A zenekar tanítómestere, Winter tanár vezetésével a nyár folyamán vidéki kirándulásokat tesz. Első Baja városa lesz.

Uzsoverseny. Érdekes uzsoverseny szüretre lesz a Ferenc csatorna a legközelebbi napokban. Az uzso sport két kiváló bajnoka, kamjonkai ifju Szemző István és Teofánovits Voislav mérkőznek egymással. A verseny lefolyása a következő lesz. Indulás a Svraka hídtól délután pont öt órakor; célpont a ferenc csatornai ifjódház. A beuzsandó távolság 3 kilométert tesz ki. A versenybírósg a következő tagokból áll: dr. Tatics Peter, az országbíró athleta, Sreter Karoly és Szalay Frigyes. A sportkörökben a verseny iránt nagy az érdeklődés.

Eljegyzés. Gál Ferenc zombori kir. törvény-széki joggyakornok eljegyezte Ottinger Bertta kisasszonyt Nagy-Körösről.

Közigazgatási tanfolyami vizsgák. A pécsi közigazgatási tanfolyamon részt vett és levizsgázott bacsikai hallgatók a következők. Kintintéssel: Haug János. Sikeres: Bolez Henrik, Fekete Henrik, ifju Mihálovits Sándor, Pigetty Aladar, Polyak László, Vidákovits Benő és Vrablicza Dezső; a nagybeckerek közigazgatási tanfolyamon pedig Kremmer Béla, Raminger Andras, Unger Kornél álltak meg sikerrel a vizsgát. A budapesti községi közigazgatási tanfolyamon július hó 5-én kezdődtek a záróvizsgák. Július hó 10-ig 80 hallgató vizsgára boesajtatott. Ezek közül Bács-Bodrogh megyéből: Horvath János, Korbai Dezső és Luczics Lázár egyhangulag tették le a vizsgát.

Nyári záporok. Nehány napon át mindenkor a délutáni órákban gomolygó sötét, fekete felhők buzódtak városunk fölé és különösen szombaton hatalmas villámok, dörgés, engzengés közt, hatalmas felhőszakadás ömlött le városunkra. Különösen a vasut taján dühöngött a nyári zivatar. A pályaházba befutott vonatok kerekeit borította el az ár. Negyed óráig tartott a zivatar és nagy szemekben egyre hullott az eső. Hirtelen vizarral lett tele az aszfalt és a kocsisutakon is víz folyt. A korzón és az apatini uton át vezető árkok egy böm-ből, zugo hegyi patak képet mutattak. Akiket a zivatar az utcan talált, a hatalmas esőcseppek alaposan megpaskolták és az ernyővel sem lehetett védekezni ellene. A zivatar elvonulása után kiderült és a nyári nap fényében gyémántokként ragyogtak a fak levelein és esőcseppek és a megijedt verebek lármásan csiripettek az agakon. Este gyönyörű szép csillagsugaros éjszaka borult városunkra. A zivatar kisebb mértékben vasárnap is megújult, de már nem oly erővel. Károkat egyik sem okozott. Lehűtötte a kánikulai hőséget.

Husvételi tojás gyűjtemény. A varmegyei történelmi társulat nagyérdemű múzeumára, ki a múzeum tárat szakavatottsággal és fáradsággal teljesen rendbehozta és az egyes tárgyakat szak szerint helyezte el a rendelkezésére állott üvegszekrényekben, még arra is veté magának időt, hogy husvétli tojásokat gyűjtötsön varmegyei területen. A gyűjtésnek kiváló eredménye van. 200 on felül gyűjtött össze. Néprajzi tekintetben igen érdekesek ezek a husvétli tojások. Van közöttük mindenféle színű és című, a tulipános azonban dominál közöttük és többnyire világos élénk színek. S van közöttük — ami igazán különös — koromfekete tojás is fehér cífrásokkal. A gyűjtemény igen szépen van összeállítva és Roediger Lajos, a buzgó gyűjtő, ki ez által a bacsikai néprajzi gyűjtemény alapját vetette meg, teljes elismerést érdemel.

Gazdasági egyesületünk lapja. A varmegyei gazdasági egyesület lapja szerkesztőt cserélt. Az egyesület a lap szerkesztésével Pethő Lajost, a „Felső Bacska” szerkesztőjét bízta meg. Az első szám a következő tartalommal jelent meg: Vezércikket közöl varmegyei közéletünk kitünősége, Latinovits Páltól „Gazdatisársainkhoz” címen, továbbá a következő cikkeket találjuk az ügyesen szerkesztett lapban: „Gazdasági egyesületünk Hódtságban”, a gazdasági egyesület választmányi és közgyűlése jegyzőkönyvet. Találunk a lapban továbbá érdekes gazdasági hírvivatot, tanulmányt a cséplőgépről, utmutatást a mezei egerek irtásáról. Az első szám megjelenése alkalmából kollegiális szeretettel üdvözljük.

Esküvő. Kopp Dezső apatini posta és távirólistiz nőül vette Müller Mariska kisasszonyt Müller János apatini iparos leányát.

Irgalmház Palicson. Junius hó közepe óta létesült Palicson öz. Morvay Akosné sz. Szép Blanka fíradhatatlan ügybuzgósága folytán az ország legnagyobb, tehetetlen, görvélyes 80 gyermeke számára egy irgalmház. Az ápolást hat soproni Megváltótól nevezett irgalmas nővér, hat jelöltől végzi. A keresztény irgalmház ezen hősies, önfeláldozó munkájában a nővéreknek nagy segítséget nyújt öz. Morvayné, ki éjtnapot a betegek körül tölt s ki fíradhatatlan ügybuzgósággal s valódi organizáló tehetőségével azon van, hogy ezen elhagyott nyomorékokból is az emberiségnek s társadalomnak hasznos tagokat neveljen. Csakis Jezus, az isteni gyermekbarát iránti szeretet adhat erőt ahhoz, hogy valaki saját földüléséről lemondva, a genyes sebekkel borított, egész nap siránkozó, magával teletelten gyermekszereg közt töltse napjait. Hiszszük, hogy a jó Isten meg fogja aldanai dü eredményül az irgalmos anyaiakulak hősies, önfeláldozó fáradozásait!

Tanító választás. Sandoron Kolarits Radivoj bajjai tanító egyhangulag tanítóvá választották meg.

Halalozás. Révay Nep. János Bács-Bodrogh varmegye tisztelbeli főorvosa és Zenta város tisztí főorvosa Budapesten folyó hó 11-én 55 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult hült tetemeit f. hó 13-án délután tették örök nyugalomra.

Táncmulatság. Az újsovéi ifjuság folyó évi július hó 18-án a Meister-féle kaszinó összes helyiségében cigányzene közreműködésével játékoscélu táncmulatságot tart.

Egy fiatal asszony öngyilkossága. Szabadkán egy fiatal, szép asszony követett el a napokban öngyilkossági kísérletet. Balázs lakatos felesége ivott gyufaoldatot. Négy csomag kénes gyufa fejtől levő mérget oldotta fel s ezt itta meg. Férje még az esti órákban sem sejtette, hogy felesége minő tettre szánta el magát. Teendőit végezte a házban kívül, amikor felesége önmaga ellen a merényletet elkövette. Tanoncái, legényei eközben beszéltek az egész várost, hogy urnó-jüknek segélyt szerezzenek. Az első segélyt dr. Havas nyújtotta. Mikor dr. Havas a beteg állapotát megvizsgálta, szüksegesnek találta, hogy a kórházba szállítsassék, egy berkesin vitték ki a szerencsétlen. A kórházban kimosták a fiatal asszony beleit, aztán férje visszavitte feleségét lakására. Balázs még csak két éve vette feleségül a szép asszonyt, ki eddig férjével boldog házasságban élt.

Bankóhamisítók. A bacsikai bankóhamisítók csak nem akarnak kihálni, majd minden bönapban akadnak ha nem is egy egész pénzhamisító bandára, de akkor legalább egy pénzhamisítóra, ki különös módon megszerzett géppel gyárt bankókat, vagy ezüst koronásokat, forintosokat, sőt újabban ötkoronásokat is. A napokban O-Becsen ismét egy bankóhamisító kísértek be. Vörös Pálnak hívják, petrovoszellói lakos, ki nem is kisebb, mint 100 forintos bankókat akart fabrikálni. A legújabb bankógyártót Ambrus esendőőr őrsvezető fogta el. Nem tagadhatja bünetét, mert a esendőőr megtalálta nála a bankóprest és 15 darab hamis szárazt. A bekisért bankóhamisítót át is adták a büntető járásbírósnak.

Agyonvert kivándorlási ügynök. Jokl Henrik, a bacsikai híres kivándorlási ügynök egyik megbízottjának szomorú esetéről értesít bennünket garai tudósítónk: Jokl ugyanis már évek óta őrzi a kivándorlás közvetítését s e jól jövedelmező foglalkozás miatt elhagyta tanítói állását is. Miutbogy pedig a kivándorlók legnagyobb része időközben leronyosodva és mindenétől kitöszta visszatért. Jokl nem igen mert többet a községekben megjelenni. Hogy azonban a busás jövedelemről el ne essen, ügynököket fogadott, akik bejárták a falukat s a szegény népet kivándorlásra biztattak. Egyik ilyen ügynöke volt Joklnak Vuits Jasó, aki különösen a szerbek között tudott híveket toborzani a kivándorlásra. Vuits sok szerencsével dolgozott, de végre őt is utolérte a nemzés. A múlt évben ugyanis Gara vidékeről ötven családot csabitott el a kivándorlásra, akik azonban ez év tavaszán visszatértek s azóta a legnagyobb nyomorban sanylódtak, mert a miük volt, azt eladták s pénzüket az utazás fölemészttette. Ezek közül nehány család: Vitomirov Dusan, Vargics Nesztor, Avramovics Dusan, Csapics Ferán és Nyikerics Jáo több más munkással a garai határban arattak. A napokban Vuits ezt az arató társaságot kereste föl, hogy őket a kivándorlásra fölbiztassa. Alighogy odaért, az említett aratómunkások, kiket már egyszer elcsabitott és tönkretett, körülögták Vuitsot s mielőtt támadói elől menekülhetett volna, leütötték s azután a földön fetregő embert addig taposták, amíg élet volt benne. Amikor boszujokat így kitöltötték, a holttestet bedobták egy arokba. Az esetről értesült a földbírtokos, Rittinger József is, ki rögtön értesítette a hatóságot, mely a Vuits agyonverésében résztvett munkásokat letartóztatta.

Szerencsétlenség a vasuton. Az elmúlt héten három kisebb jelentőségű vasuti szerencsétlenség történt. Az egyik a baja—zombori vonalon. A vonat egy a vágányokon keresztül haladó kocsit ütött el. Sem a kocsinak, sem a lovagnak nem történt bajuk. — A szabadka—bajai vonalon hétfőn a mozdonyon közvetlen Szabadka alatt kisebb hiba esett, úgy hogy e miatt másfél órai vonatkésés volt. — A harmadik szerencsétlenség az volt, hogy egy teherkocsi kigyulladt a vasuti állomásra való érkezés előtt.

A fogadott leány — szerető. Ujvidékről írják: Tajzan Andras parasztagzda egy kis leányt fogadott magához, kit 14 éven át mint leányát nevelte. De alig lett a kis leányból serdülo leány, Tajzan Andras szeretőjévé tette és 13 éven át vadházasságban élt vele. Csakbogy mindenféle szerelmek végre szokott lenni és a leány szíve is a kékszíni posztóért rajongva, egy hetvenes baka iránt lángoló szerelmre gyult és a leány nevelőatyja szeretőjét fakednél hagyta, a mi Tajzánt annyira kihatotta a sodrából, hogy a piacon, amikor a leánnyal találkozott, azt a fötéren a földre teperte és fojtogatni kezdte. Az arra haladó 26. számú rendőr Tajzánt megragadta és a leányt kellemetlen és veszélyes helyzetéből kiszabadította. A rendőrségnél Tajzánt apai fájdalomának lýeten megnyilatkozásaért felelősségre vonják.

Megvagdalt emberek. Bács-Topolyáról írják lapunknak: Mar ősrégi szokás nálunk, hogy nem mulhatik el országos vásár egy-két bicskázás nélkül. A legutóbbi országos vásár előestéjén alaposan berugott Benesik Péter helybéli lakos és az egyik lacikonyhaban fló rendőrököt szidalmazta és gúnyolta, a rendőrök utána mentek s hogy mi és hogyan történt, azt a vizsgálat lesz hivatta kideríteni, de annyit tény, hogy Benesik mutatójának behégyt levágták karddal és fejet összevagdosták. A két rendőr, Péter Mihály és Szirak Pál tagadásban vannak. Mindkettő fel lett függesztve és ellentik az eljárás megüditva. — Másnap, vásár napján pedig Babi Pétert megszurta kenyeres pajtasa Virág Péter, hogy nem haragból tette, bizonyítja az is, hogy együtt jöttek haza felé, de edes istenem, ha az ember vasárról jön, csak le kell szurnia valakit és ha más nincs, a jó pajtást. Az azonban másként gondolkodik, mert a tréfas pajtását feljelentette, aki ellen most a vizsgálat folyik. A másik eset a vasuti állomás közelében történt, hol is egy áratlan arra menő fiatal embert, Gergely Istvánt szurtak le tévedésből. A tettest még nem sikerült elfogni.

Pályázat Falcione Gyula-féle ösztöndíjra. Zombor sz. kir. város közönsége, mint a Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál üresedésben lévő 2 (kettő) és egyenként évi 1200 koronával javadalmazott ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet. Ezen állások elnyeréséért zombori illetőségű vagy szülletésű, szegény magyar, német vagy bunyevác ajku, nem nemes származású, román, kath. vagy protestans vallású oly ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai fő- vagy algimnáziumban, fő- vagy alreáltanodában, felsőbb és alsóbb foku kereskedelmi iskolában, hazai tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémiában, országos mintarajztanodában, vagy bármely magasabb foku hazai, de mindenkor magyar szellemű tanintézetben folytatták tanulmányaikat. Az ösztöndíj csakis kiváló tehetségt, szorgalmu és előmenetelű, ép testű és egészséges, kifogástalan erkölcsű tanulóknak adományozható és pedig oly megjegyzéssel, hogy az alsóbb foku tanintézetek illetve osztályok látogatóival szemben, hasonszorgalom, tehetség és előmenetel igazolása esetén mindig a magasabb intézet, illetve osztályt látogatók részesítendők az ösztöndíjban. Felhívatnak a pályázni szándékozóknak, hogy a fenti követelményeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a városi tanácsshoz címezve f. évi augusztus hó 10-ig bezárólag anuál is inkább nyujtsák be, mert elkésletlen benyujtott folyamodvány figyelembe nem vétetik.

Magyar társaság találmányainak sikere külföldön. Régóta nem voltunk ama szerencsés helyzetben, hazai találmányunk elismerését külföldön jelezhetni. Az *Önműködő fékkészülék és gépgyár R. T.* Budapesten, mely városunkban, mint megtutuk, fióktelepet szándékozik felállítani, *vasuti balesetek elleni fékkészülékeire* a porosz, szász és bajor vasuti miniszteriumtól felhívást nyert azoknak bemutatására. Minekután ezen bemutatások megtörténtek és az eredmények meglepők voltak, a tárgyalások megindítottak az igazgatóság és a német vasutak között nagyérdmű szállások iránt. A bajor vasutak kocsiallómanya maga 40,000 darabot tesz ki.

Kerékpárosok figyelmébe. A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a kerékpárok podgyászként csakis lámpa nélkül vétetnek fel vasuton való szállításra. A kerékpár lámpák a személykocsiba, mint kézi podgyász bevitetők, de acetylen lámpák viztártóját előzőleg ki kell irtíteni. A tilalom áthágója minden kárért felelős, ezenkívül büntetés alá esik és köteles az illető az egész podgyász minden megkezdett elegy-kilogrammjáért 12 korona pótdíjat fizetni.

Kiadó magtár. Egy nagy, szellős, alkalmas helyen fekvő városi magtár jutányos bérért azonnal kiadó. A magtár megtekinthető Zomborban apatini-ut 5. sz. alatt.

HIRDETÉSEK.

Felölös szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

150 hekto

kitünő baranyai siller és fehér bor eladó Csirszka Konrádnál Bezdánban.

30456. szám.
alisp. 1901.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából folyó évi július hó 29-ik napján (hétfő) reggeli 9 órakor a vármegye székházának kisteremében zart ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívottak.

1. A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. Az újvidék-szegedi törvényhatósági közút 17-26 kilométer szakaszán I-IV. számú utakparól lakházak javítása.
Előirányzott költség 1196 korona 79 fillér.
Letendő banatpenz 129 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 4 hét.
2. A topolya-óbecsei törvényhatósági közút 0-1 kilométer szakaszán levő 1. és 4. számú; a zombor-jankovác-kis-szállási törvényhatósági közút 53-54 kilométer szakaszán Bács-Almás közveg mellett levő 23. számú és a baja-mélykúti törvényhatósági közút 27-28 kilométer szakaszán Tatalaza közveg mellett levő 8. számú átvezeték újabb építése.
Előirányzott költség 1250 korona 84 fillér.
Letendő banatpenz 125 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 6 hét.
3. A pívnic-verbászi törvényhatósági közút 0-1330 kilométer szakaszán Pívnic közveg belsőlegben szükséges földfelhőltési illetve javítási munkálatok.
Előirányzott költség 887 korona 88 fillér.
Letendő banatpenz 90 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 14 nap.
4. A zombor-palánkai törvényhatósági közút a 26-33 kilométer közötti szakaszán szükséges 597 drb kerékvető felállítás.
Előirányzott költség 1115 korona 40 fillér.
Letendő banatpenz 119 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 6 hét.
5. A palánka-újvidéki törvényhatósági közút 0-39 kilométer közötti szakaszán 483 drb új kerékvető felállítás.
Előirányzott költség 1967 korona.
Letendő banatpenz 199 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 6 hét.
6. A vármegyei székházhoz tartozó nyomda és istálló épület helyreállítása illetve javítása.
Előirányzott költség 1042 korona 25 fillér.
Letendő banatpenz 100 korona.
Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 4 hét.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozó irásbeli ajánlatok, melyekben rendes tartozkodási helyre, — továbbá az ajánlatok egyései és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — egy számmal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték közpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő értéket szerint számított előzárható értékpapirokban okvetlenül esato-landó és az ajánlatok egy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakcíve, továbbá a mire az ajánlat tételik és vegre a bent levő banatpenz összege világosan feljegyzendők, megjelölendők, hogy a kített határidőn túl beérkező, vagy az előírt feltételeket bármely tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóbbiakat figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra, nevére fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozik tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1901. évi július hó 12-én.

Karácson Gyula,
alispán.

2-1
3311. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztetett O Szivác és Uj-Szivác — együttesen a két község mintegy 10,000 lelket számlál — községekből alakított állategészségi körben íresedésbe jött ó-sziváci körallatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom az állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi július hó 25-éig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

- Az állatorvos javadalmazása:
1. 1200 korona évi fizetés.
 2. Nappali látogatásért 40 fillér.
 3. Ejjeli látogatásért 80 fillér.
 4. Tanyákon kivétel nélkül éjjel és nappal (ingyen fuvar) 80 fillér.
 5. Ellésnél való közreműködésnél 2 korona.

A megválasztandó állatorvos köteles az állategészségügyi törvényben gyökerező hivatalos teendőket díjtalanul teljesíteni, valamint a községi elüljáróság által fizetéskepteleneknek kijelentett felek beteg állatait ingyen gyógykezelti.

Zombor, 1901. évi június hó 30-án.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

3-3
5811. szám.
1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járásához tartozó O Morovica községben íresedésben levő községi orvosi állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

1. Ezen állás javadalmazása szabályrendelettel megállapítva közpénz a községi pénztárból 800 korona.
2. 16 köbmeter keményfa természetben a bazhoz szállítva.
3. Látogatási díj a község belterületén nappal 60 fillér, éjjel 1 korona, a község határában természetbeni fuvaron kívül 4 kilométeren belül nappal 1 korona, éjjel 2 korona, 4 kilométer távolságon túl nappal 1 korona 50 fillér, éjjel 3 korona, az orvos lakásán vizsgálat és venyírás 40 fillér, halottkemi szemle díja 40 fillér.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy folyamodványaik az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. (1883. évi I. t. c. 8. §.) értelmében felszerelve hozzám folyó évi július hó 30-áig annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási batárnap utólag fog kitűzteni.
Bács-Topolyán, 1901. évi július hó 9-én.

Császár,
főszolgabíró.

3127. szám.
kig. 1901.

Pályázat.

Szóna, Prigl. Szt. Iván és Gombos nagyközségekből csoportosított és Szóna székhelyvel megállapított 1200 korona közpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes köz-égek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII. t. c. 103. §. szerint egyezségileg, avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körallatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 31-ig hozzám nyujtsák be.

Apatin, 1901. évi június hó 26. án.
Főszolgabíró helyett:
JEISEL HENRIK,
szolgabíró.

2-1
1481. szám.
kig. 1901.

Árverési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye tekintetes alispáni hivatalának folyó évi június hó 1-én 22485/1901. szám alatt kelt rendelete folytán közhírré tetetik, hogy a Bruck és Schvarecz építő vállalkozó cég által itt óvadék címén letett „a mohácsi általános takarékpénztár mint részvénytársaság” által kibocsájtott 526., 527. és 532. számú 3 drb egyenként 100 forint (200 korona) névértékű részvény folyó évi július hó 24-én délelőtt 9 órakor a község ház tanásteremében nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár részvényenként 300 korona.
Bodrogh Monostorszeg, 1901. július hó.

Az elüljáróság.

Téglaszállítás iránti hirdetés.

O-Kanizsa község elüljárósága folyó hó 19-ik napján délelőtt 8 órakor a város háza tanásteremében nyilvános szóbeli árlejtés útján fogja 80 ezer darab téglá beszerzését biztosítani. A vonatkozó feltételek hétköznapokon a szokásos hivatalos órák alatt a közigazgatási jegyző irodájában Győri József községi íktárnál tekinthetők be.

Kikiáltási árak: 40 ezer járda burkolat téglára 45 korona; 20 ezer elsőrendű fali téglára 38 korona 40 fillér; 20 ezer darab másodrendű fali téglára 32 korona per mile és az itteni város háza udvarára szállítva. Minta-téglák az árlejtéskor bemutatandók.
O Kanizsán, 1901. évi július hó 12. én.

A községi elüljáróság.

3136. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán íresedésbe jött egy lovas és egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 500-500 korona, lovasnak ezenkívül lótartásra 200 korona.

Felhívom mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a zenai főszolgabíróhoz keresztlevelel, katonai könyvecské, hatósági és orvosi bizonyítványal felszerelve folyó évi július hó 25-ig annál inkább adják be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1901. évi július hó 10-én.
Király Lajos, **Bakos György,**
jegyző. 2-1 bíró.

1753. szám.
kig. 1901.

Árverési hirdetmény.

Bezdan község batárában az 1883. évi XX. t. c. 2. §-ával a nagyobb birtokok részére biztosított jogok fentartása mellett a vadászati jog, 1901. évi augusztus hó 15-étől kezdődő és az 1907. év augusztus hó 15-éig terjedő 6 egymastán következő évre, folyó évi július hó 28-ik napjának délutáni 4 órájkor a község háza tanásteremében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérő, illetve ajánlónak, a lóhatón való vadászbátas korlátlan megengedésével bérbeadjatik.

Az árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kelt Bezdanban, 1901. évi július hó 12. én.
Bosnyák János, **Flesz Simon,**
jegyző. 3-1 bíró.

3127. szám.
kig. 1901.

Pályázat.

Apatin, Kupuszina és B-Monostorszegh nagyközségekből csoportosított és Apatin székhelyvel megállapított 1200 korona közpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII. t. c. 103. §. szerint egyezségileg, avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körallatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 31-ig hozzám nyujtsák be.

Apatin, 1901. évi június hó 26-án.
Főszolgabíró helyett:
JEISEL HENRIK,
szolgabíró.

2-1

665/1901. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A kandlei partvédezet helyreállítási munkálataihoz szükséges: 3097 m³ elsőosztályú és 250 m³ másodosztályú kőhányási kőanyag szállításának és beépítésének vállalati uton való biztosítása céljából a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében 1901. évi július hó 30-án délelőtt 10 órakor nyilvános zart ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának valamely m. kir. adohivatalnál banatpenz gyanánt történt letétét igazoló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelőtt 10 óráig a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál nyujtandók be.

A vállalatot szabályozó általános és részletes feltételek, tervek, valamint egyéb tájékoztató adatok a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati minta is megszereshető.

Zombor, 1901. évi július hó 12-én.
2-1
M. kir. folyammérnöki hivatal.

3282. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Kernyaja községénél íresedésbe jött községi jegyzői állásra ezennel pályázat hirdettek s felhívom az állást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírt főszolgabíróhoz folyó évi július hó 30-áig annál is inkább nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazását kezei:
Előleges havi részletekben 1200 korona évi fizetés; 2/4 (kétnegyed) telek föld haszonélvezete, mely után az adót a községi jegyző sajátjából tartozik fizetni; 6 öl kemény tűzifa, házhoz szállítva; szabad lakás; kinevezetése esetén 120 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj; magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított munkadíj.

Zombor, 1901. évi július hó 10-én.
Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

3-1

Két jó házból való fiu lapunk kiadóhivatalában **tanoncul** felvétetik.

3520. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járásához tartozó Gakova községben a 66 korona 66 fillér havi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás 1901. évi szeptember hó 1-től 1902. évi július hó 1-éig terjedő időre ideiglenesen megíresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi augusztus hó 10-éig nyujtsák be.
Zombor, 1901. évi július 3-án.

Müller Béla,
szolgabíró.

3-3
3127. szám.
kig. 1901.

Pályázat.

B-Bresztovác, B-Doroszló és O Sztapár nagyközségekből csoportosított és B-Bresztovác székhelyvel megállapított 1200 korona közpénz fizetés, hivatalos utazások alkalmával az egyes községek által természetben kiszolgáltatandó fuvar, továbbá az állatok gyógykezelésének az 1888. évi VII. t. c. 103. §. szerint egyezségileg, avagy szerződésileg biztosított díjazással egybekötött körallatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi július hó 31-ig hozzám nyujtsák be.

Apatin, 1901. évi június hó 26. án.
Főszolgabíró helyett:
JEISEL HENRIK,
szolgabíró.

2-1
1. szám.
o. f. b. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 783/1900. kgy. számú határozatával rendszerezett Bács-Topolya községi kisdudóvónói állásra pályázat hirdettek.

Ezen állás javadalmazása:
1. A községi pénztárból havi előleges részletekben 800 korona.
2. Természetben 2 szoba, konyha, kamarából álló lakás.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy az 1891. évi XV. t. c. 11. §. értelmében felszerelt kérvényeiket községi bizottság elnökehez címezve annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási batárnap utólag fog kitűzteni.
Bács-Topolyán, 1901. évi július hó 9-én.
Jedlieska Mihály, **Császár Péter,**
jegyző. 3-1 o. f. b. elnök.

Évesz évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szellemi...
küldemények...
nek, anyagilag...
nosnak...

Egyes szám a

Társad

Gyakran használt romlik társadalmi zeti jellem legb pusztulnak el: a leső, pulya genera

„Mindenkinek fejt, s mivel a lemhez, a gyöny életelel. Hogy sok tottunk telhetsége met. A jogot kijá rültük, az eszm érzékeinket kielég görnyedeziünk a volt a jelszó, így terjedt ragály

Még az ifu hamvad. Nevelőd élő, kapaszkodó nek az eszmények a szívek, mint az Szomorú iga idézett szavakban dön társadalmi c fálta, elmulasztott a nagy veszedelm a magyar államot, első sorban.

A magyar á fajnak az idegen való beolvadását a mas áramlatok köz lelkökben és kü magyar új generat tisztult, idegensze cselekvésre képes dályozhatják meg. az egészséges és é ifjúság tanítóinak

A magyar t egyedüli kasztja, szent tűz, mely u

A „BAC

AZ ÓI

Az óriás és a hogy egymast soba nak kalandra. Előz törpe vakmerően es megbeszti azt. De a kardját s levágja a elveszett volna, ha nem öli mind a két szuból levágja fejle

Másik kalandj titánt) lennek, kik e törpe már óvatosa kardot ránta, mint a kiszurá egyik szemét barátja rögtön véce három szörnyet. Nag hölgy beleszeret az ó

Ujabb kalandj nak. Most az óriás csak hátul badonázot s szegény törpe elve is az óriásé lón a g

A nagyv deletere, illetve a zással értesítjük a

a F